

POWIAT PŁOCKI

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PŁOCKU

POWIATOWY PROGRAM

DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W ZAKRESIE REHABILITACJI SPOŁECZNEJ

I PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W POWIECIE PŁOCKIM NA LATA 2020 - 2025

LUTY 2020 r.

WPROWADZENIE

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym oraz ważnym elementem polityki państwa, która skierowana jest na minimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia.

„Powiatowy program działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w powiecie płońskim na lata 2020 – 2025” stanowi kontynuację kierunków jakie wytyczone były w „Powiatowym programie działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w powiecie płońskim na lata 2014 – 2019”.

Program ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających godne i możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

PODSTAWA „Powiatowego programu działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w powiecie płońskim na lata 2020 – 2025”

Normy prawne, zawarte w polskim i międzynarodowym ustawodawstwie, stwarzają podstawy dla działań zmierzających do równouprawnienia oraz pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych uchwalonej w dniu 1 sierpnia 1997 roku zobligował Rząd RP i władze samorządowe do podjęcia działań mających na celu urzeczywistnienie praw osób niepełnosprawnych, wynikających z Konstytucji, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego. Ponadto Sejm stwierdził, iż osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Realizacji tego podejścia na szczeblu lokalnym ma służyć Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dla skutecznej realizacji celów określonych w „Powiatowym programie działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w powiecie płońskim na lata 2020 – 2025” w powiecie płońskim niezbędna jest współpraca z głównym

partnerem jakim jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program jest spójny i kompatybilny z ratyfikowaną 6 września 2012 r. przez Prezydenta Bronisława Komorowskiego Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o Prawach Osób Niepełnosprawnych, Konstytucją RP, Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, Konwencją Praw Dziecka, Standardowymi Zasadami Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktami prawa międzynarodowego i wewnętrznego oraz wpisuje się w „Strategię Rozwoju Województwa Mazowieckiego”, „Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych w województwie mazowieckim”, „Strategię rozwoju powiatu płockiego”, oraz „Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Płockiego na lata 2020 – 2025”.

DIAGNOZA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE PŁOCKIM

Liczba ludności Powiatu Płockiego (stan na 30.06.2019 r.) wynosiła 110 987 mieszkańców, a średnia gęstość zaludnienia w powiecie liczyła 62 osoby na 1 km². Gminy powiatu płockiego są wyraźnie zróżnicowane pod względem liczby ludności. Najliczniejsze są gminy Stara Biała, Gąbin i Bielsk liczące w granicach 9-11 tys. Ludności, a najmniej liczne Nowy Duninów, Słubice, Łąck, Bulkowo, Wyszogród – ok. 4-5 tys. Pozostałe gminy powiatu pod względem liczby mieszkańców mieszczą się w przedziale 6-8 tys. ludności.

W powiecie płockim funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, który na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania, o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydaje odpowiednio orzeczenia o:

1. niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
2. stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia;
3. wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, zwanymi „orzeczeniami o wskazaniach do ulg i uprawnień”.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku w 2019 roku wydał łącznie 1335 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia, w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności – 439 orzeczeń, o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – 654 orzeczenia i o lekkim stopniu niepełnosprawności – 179 orzeczeń, nie zaliczono do stopnia niepełnosprawności – 63 osoby. Wydano 262 orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci do 16 roku

życia (w tym przyznające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego - 121, zasiłku pielęgnacyjnego – 86), nie zaliczono do niepełnosprawności – 55 osób, Przyznano również 348 kart parkingowych i 375 legitymacji.

Rehabilitacja Społeczna

Celem rehabilitacji społecznej, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym. Realizacja powyższego celu odbywa się poprzez: wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, umiejętności samodzielnego pełnienia ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Osoby niepełnosprawne nie stanowią jednolitej grupy wymagającej takiej samej pomocy. W tej sytuacji nie można dopuścić do tego, aby definicje czy klasyfikacje przyczyniały się do wyodrębnienia ludzi niepełnosprawnych ze społeczeństw lub też ograniczały postępy w rehabilitacji i szeroko rozumianej integracji. Powinny natomiast wychodzić na przeciw ich indywidualnym potrzebom, problemom i oczekiwaniom tak, aby ta grupa osób mogła otrzymywać np. pracę, która umożliwi im pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Główne zadania realizowane w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie na rzecz osób niepełnosprawnych

1. Likwidowanie barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych.

Bariery w komunikowaniu się są to ograniczenia utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Bariery techniczne są to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej usprawnienie, natomiast bariery architektoniczne są to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, który ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. W 2019 roku w ramach likwidacji barier dofinansowanie wypłacono łącznie 25 osobom na łączną kwotę 164.964,38 zł.

2. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych oraz zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego.

Turnus rehabilitacyjny jest to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Turnus trwa 14 dni. W 2019 roku w ramach dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych wypłacono dofinansowanie dla 95 osób na łączną kwotę 117.281,00 zł.

Sprzęt rehabilitacyjny jest to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych w warunkach domowych mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Jednak taki sprzęt musi być zalecony przez lekarza specjalistę, ponieważ nie przy każdej jednostce chorobowej może być zastosowany dany sprzęt rehabilitacyjny.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w przypadku posiadania orzeczenia i dofinansowania z NFZ osoba może zakupić przed uzyskaniem dofinansowania. Przedmioty ortopedyczne są to przedmioty niezbędne do samodzielnego i prawidłowego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej, tj.: protezy, ortezy, kołnierze, obuwie ortopedyczne, kule, laski, balkoniki, wózki inwalidzkie, foteliki do siedzenia dla dzieci, pełzaki, pionizator i inne. Środki pomocnicze są to przedmioty ułatwiające lub wspomagające funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej, tj.: soczewki, szkła okularowe, pomoce optyczne, protezy oka, aparaty słuchowe, systemy FM, cewniki, pieluchomajtki, krtań elektryczna, protezy powietrzne, piersi, poduszki i materace przeciwoślizgowe i inne. Pełny wykaz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych zawarty jest w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. W 2019 roku w ramach dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne wypłacono dofinansowanie dla 208 osób na łączną kwotę 264.202,52 zł.

3. Wspieranie przedsięwzięć sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych.

W ramach dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2019 roku udzielono dofinansowania w kwocie **66.212,26 zł** na organizację **15 imprez** przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Powiat Płocki realizuje Program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podstawie umowy nr AS3/000027/07/D z dnia 6 kwietnia 2013 roku. Program jest w trakcie realizacji. Celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W ramach Modułu I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w 2019 roku wypłacono dofinansowanie 24 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 154.768,00 zł z przeznaczeniem na:

- 1) Obszar A1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby w kwocie 8.075,00 zł,
- 2) Obszar A2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy – wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby w kwocie 3.500,00 zł,
- 3) Obszar B1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – wypłacono dofinansowanie dla 5 osób w łącznej kwocie 38.360,00 zł,
- 4) Obszar B2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – wypłacono dofinansowanie dla 2 osób w łącznej w kwocie 4.000,00 zł,
- 5) Obszar B3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – wypłacono dofinansowanie dla 2 osób w łącznej kwocie 7.560,00 zł,
- 6) Obszar C1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – wypłacono dofinansowanie dla 8 osób w łącznej kwocie 74.026,00 zł,
- 7) Obszar C2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby w kwocie 2.940,00 zł,
- 8) Obszar C5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania do wózka ręcznego – wypłacono dofinansowanie dla 4 osób w łącznej kwocie 16.307,00 zł.

W ramach Modułu II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym przyznano dofinansowanie w kwocie 108.910,00 zł dla 38 osób, w tym wypłacono dofinansowanie dla 29 osób w kwocie 75.286,00 zł. Moduł jest w trakcie rozliczania do 15 kwietnia 2020 roku.

Zgodnie z procedurami programu, realizacja programu rozpoczęta w 2019 roku, zakończy się 15 kwietnia 2020 r. Do tego czasu będzie trwał proces rozpatrywania wniosków i wypłaty dofinansowań.

Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Rehabilitacja zawodowa zajmuje się przywróceniem zdolności do aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Możliwości zarobkowania, twórczego działania są naturalną potrzebą człowieka. Rolą rehabilitacji zawodowej jest więc zrealizowanie tego postulatu poprzez naukę zawodu możliwego do wykonywania przy panującej dysfunkcji osoby niepełnosprawnej. Może to być preorientacja zawodowa, czy kształcenie dzieci i młodzieży od podstaw w zakresie pracy zawodowej. Rolą rehabilitacji zawodowej będzie też odpowiednie przystosowanie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, tworzenie warunków pracy chronionej.

Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami

Osoby niepełnosprawne posiadają takie same prawa, jak wszyscy obywatele. W rzeczywistości jednak napotykają zbyt wiele przeszkód, by móc z nich w pełni korzystać. Rozwiązaniem tego problemu jest stworzenie mechanizmów wyrównywania szans osób niepełnosprawnych przez zagwarantowanie im pewnych praw szczególnych. Dzięki nim będą one mogły w takim samym stopniu korzystać z praw przysługujących reszcie obywateli. Konieczne jest przy tym przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami.

Opieka instytucjonalna dla osób niepełnosprawnych

Najpowszechniejszą z form wsparcia instytucjonalnego są domy pomocy społecznej. Podstawowym celem działalności domu pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb opiekuńczych, bytowych, społecznych, zdrowotnych i religijnych w sposób i w stopniu umożliwiających godne życie osobie niepełnosprawnej. Są one przeznaczone dla osób, które nie mogą otrzymać niezbędnej opieki i wsparcia w ich miejscu zamieszkania i nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, lecz z uwagi na podeszły wiek, schorzenia, warunki rodzinne, mieszkaniowe i materialne oraz sytuację życiową – wymagają stałej opieki.

Powiat Płocki prowadzi 6 domów pomocy społecznej (DPS), które w roku 2019 dysponowały ogólną liczbą 678 miejsc statutowych. Według stanu na dzień 31.12.2019 r. w domach przebywało łącznie 675 osób:

- a) Dom Pomocy Społecznej w Brwilnie im. Błogosławionego Arcybiskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego w Brwilnie - 141 osób,
- b) Dom Pomocy Społecznej w Goślicach - 130 osób,

- c) Dom Pomocy Społecznej w Koszelewie - 105 osób,
- d) Dom Pomocy Społecznej „Nad Jarem” w Nowym Miszewie - 181 osób,
- e) Dom Pomocy Społecznej im. Jacka Kuronia w Wyszogrodzie - 34 osoby,
- f) Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie – 84 osoby,

W roku 2019 do DPS powiatu płockiego przyjęto łącznie 64 osoby według nowych zasad odpłatności tj. skierowanych przez gminę będącą miejscem zamieszkania kierowanej osoby z odpłatnością za pobyt przez organ kierującego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku wydało 69 decyzji kierujących do DPS, w tym 9 decyzji na pobyt czasowy. Według nowych zasad odpłatności, czyli bez dotacji Wojewody Mazowieckiego, na koniec 2019 roku w DPS przebywało łącznie 395 osób.

Duże znaczenie w rehabilitacji społeczno – zawodowej osób niepełnosprawnych pełnią warsztaty terapii zajęciowej. Warsztat terapii zajęciowej oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Wskazania do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej przyznaje osobie niepełnosprawnej Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Warsztaty terapii zajęciowej realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości. Realizacja przez WTZ zadań odbywa się poprzez:

1. ogólne usprawnianie,
2. rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
3. przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej,
4. rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
5. rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy albo szkolenia zawodowego.

Na terenie powiatu plockiego funkcjonuje 6 Warsztatów Terapii Zajęciowej:

- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej w Nowym Miszewie prowadzony przez Dom Pomocy Społecznej „Nad Jarem” w Nowym Miszewie, który swoją działalność rozpoczął 01.09.1995 roku. Terapią w warsztacie objętych jest 50 uczestników posiadających wskazania do terapii zajęciowej.
- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej w Zakrzewie prowadzony przez Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie, który swoją działalność rozpoczął 01.09.1995 roku. Terapią w warsztacie objętych jest 45 uczestników posiadających wskazania do terapii zajęciowej.
- 3) Warsztat Terapii Zajęciowej w Mirosławiu prowadzony przez Spółdzielnię Socjalną Osób Prawnych „Centrum Usług Środowiskowych”, który swoją działalność rozpoczął 01.03.2014 roku. Terapią w warsztacie objętych jest 30 uczestników posiadających wskazania do terapii zajęciowej.
- 4) Warsztat Terapii Zajęciowej w Koszelewie prowadzony przez Fundację Panaceum, który swoją działalność rozpoczął 01.04.2014 roku. Terapią w warsztacie objętych jest 40 uczestników posiadających wskazania do terapii zajęciowej.
- 5) Warsztat Terapii Zajęciowej w Męczeninie prowadzony przez Stowarzyszenie Akademia Praktyki i Innowacji, który swoją działalność rozpoczął 01.03.2016 roku. Terapią w warsztacie od 01.01.2020 roku objętych jest 50 uczestników posiadających wskazania do terapii zajęciowej.
- 6) Warsztat Terapii Zajęciowej w Machcinie prowadzony przez Fundację Panaceum który swoją działalność rozpoczął 01.09.1995 roku. Terapią w warsztacie od 01.01.2020 roku objętych jest 45 uczestników posiadających wskazania do terapii zajęciowej.

Na działalność warsztatów w 2019 roku wydatkowano łączną kwotę w wysokości 5.028.173,00 zł, z czego kwota 504.173,00 zł stanowiła środki powiatu plockiego, a kwota 4.524.000,00 zł stanowiła środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Uczestnikami warsztatów funkcjonujących na terenie powiatu plockiego w 2020 roku jest 260 osób niepełnosprawnych.

Misją „Powiatowego programu działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w Powiecie Płockim na lata 2020-2025” jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu powiatu płockiego i ich rodzin.

Jego osiągnięcie zaplanowane jest poprzez realizację **sześciu celów strategicznych**, których realizację i efekty opisane zostały poniżej:

1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna oraz aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych.
2. Podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucjonalnej oraz dostosowanie ich rodzaju do zapotrzebowania.
3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i osób starszych.
4. Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz kształcenia ustawicznego niepełnosprawnych osób dorosłych.
5. Stworzenie sprawnie działającego systemu informacyjnego dostępnego również dla osób niepełnosprawnych.
6. Podejmowanie działań zmierzających do wykorzystania środków z Unii Europejskiej.

Zaplanowane zadania realizowane będą przy ścisłej współpracy z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Rehabilitacja zawodowa i społeczna oraz aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.
2. Rozwijanie form rehabilitacji zawodowej.
3. Wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

Zadania :

1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym (w szczególności poruszającym się na wózkach inwalidzkich) pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez rozwijanie właściwych dla nich form transportu.
2. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej i kulturalnej.
3. Wsparcie osób niepełnosprawnych w prowadzeniu aktywności społeczno-zawodowej (dofinansowanie: turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego i innych środków pomocowych, poprawa jakości świadczonych usług, np. w formie usprawnienia dostępu do

informacji, przekazywania danych między instytucjami, utworzenia bazy danych o instytucjach pomocowych, realizowanych programów i projektów).

4. Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej (finansowanie szkoleń oraz pomoc w odbyciu praktyk, staży, celem podniesienia ich kompetencji zawodowych oraz podjęcia zatrudnienia).
5. Wspieranie pracodawców w tworzeniu i przystosowywaniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych stosownie do ich potrzeb i możliwości.
6. Wspieranie działalności zakładu aktywności zawodowej i warsztatu terapii zajęciowej.
7. Rozwijanie systemu informacji m.in. poprzez tworzenie internetowego systemu informacyjnego.
8. Prowadzenie działań służących rozwijaniu i promocji form współpracy pomiędzy pracodawcami, organizacjami pozarządowymi, samorządem lokalnym, zwiększających możliwość zatrudnienia niepełnosprawnych.
9. Udzielanie poradnictwa i wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w tym poradnictwa psychologicznego, pracy socjalnej, dofinansowań ze środków PFRON do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.
10. Inicjowanie działań mających na celu obejmowanie opieką i wsparciem rodzin z dziećmi w wieku do 6 roku życia, wczesna pomoc w diagnozowaniu stopnia i typu niepełnosprawności.
11. Wspieranie upowszechnienia opieki przedszkolnej, szkolnictwa integracyjnego.
12. Zapewnienie środków gwarantujących bezpłatny dowóz do placówek edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

Oczekiwane rezultaty:

1. Zwiększenie liczby dofinansowań do likwidacji barier, do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, wyrobów medycznych i środków pomocowych dla osób niepełnosprawnych.
2. Rozwój nowych form wsparcia, w tym wolontariatu, grup wsparcia, poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
3. Poszerzenie inicjatyw społecznych wspierających aktywizację osób niepełnosprawnych.
4. Zwiększenie dostępności w zakresie szkoleń, staży, praktyk zawodowych oraz przekwalifikowania się.
5. Zwiększenie liczby utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
6. Wzrost zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych.
7. Zintensyfikowanie działań zmierzających do usamodzielnienia jak największej liczby osób niepełnosprawnych.
8. Zapewnienie działań edukacyjnych, wspierających, integrujących osoby niepełnosprawne.

CEL STRATEGICZNY NR 2

Podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucjonalnej oraz dostosowanie ich rodzaju do zapotrzebowania.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i osobom starszym adekwatnej do potrzeb dziennej lub całodobowej pomocy instytucjonalnej.
2. Utrzymanie na wysokim poziomie usług świadczonych przez dzienne i całodobowe jednostki pomocy instytucjonalnej z terenu powiatu płockiego zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Dostosowanie rodzaju jednostek pomocy instytucjonalnej do zapotrzebowania.

Zadania:

1. Dążenie do podwyższania standardów i utrzymanie standardów w domach pomocy społecznej na terenie powiatu z uwzględnieniem poprawy (modernizacji) technicznej infrastruktury.
2. Zachęcanie uprawnionych podmiotów do organizacji i prowadzenia na terenie powiatu płockiego adekwatnych do potrzeb placówek dziennej lub całodobowej opieki.
3. Zachęcanie do organizacji i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej.
4. Realizacja programów na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych.
5. Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
6. Szkolenia dla otoczenia współpracującego z osobami niepełnosprawnymi.
7. Zapewnienie warunków prawidłowego funkcjonowania istniejących na terenie powiatu płockiego jednostek pomocy instytucjonalnej.
8. Wspieranie działań polegających na zapewnieniu usług pielęgniarstwa świadczonych mieszkańcom domów pomocy społecznej w ramach opieki długoterminowej.
9. Bieżące analizowanie zapotrzebowania społecznego na określony typ placówek pobytu dziennego lub całodobowego i podejmowanie działań w dostosowaniu ich rodzaju do potrzeb.
10. Umożliwienie samorealizacji uczestników dziennych i całodobowych placówek pomocy instytucjonalnej.

Oczekiwane rezultaty:

- Rozwój warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy, zakładów aktywizacji zawodowej.
- Rozwijanie umiejętności osób niepełnosprawnych do wykonywania czynności dnia codziennego oraz rozwijanie zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności.

- Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych zdolnych do podjęcia zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej.
- Nabycie podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych.
- Udzielenie wsparcia i wytchnienia rodzinom opiekującym się osobami niepełnosprawnymi i starszymi poprzez zapewnienie dziennej lub całodobowej opieki wytchnieniowej.
- Zapewnienie mieszkańcom domów pomocy społecznej godnych warunków życia i opieki.
- Rozwijanie posiadanych umiejętności oraz zdolności uczestników dziennych i całodobowych placówek pomocy instytucjonalnej.

CEL STRATEGICZNY NR 3

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i osób starszych.

Cele operacyjne:

1. Zagwarantowanie mieszkańcom powiatu płockiego dostępu do orzecznictwa.
2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i rodzinom opiekującym się osobami niepełnosprawnymi lub starszymi profesjonalnej pomocy w postaci poradnictwa specjalistycznego.
3. Rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia.
4. Tworzenie warunków i promowanie aktywności osób niepełnosprawnych i starszych.
5. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępności do budynków i lokali oraz udogodnienie przemieszczania się.
6. Wspieranie działań w zakresie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych i osób starszych.

Zadania:

1. Zapewnienie wg potrzeb dostępu do bezpłatnego orzecznictwa o niepełnosprawności.
2. Bezpłatne prowadzenie usług psychologiczno – prawno – rodzinnych dla mieszkańców powiatu płockiego.
3. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach i lokalach użyteczności publicznej oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego.
4. Zakup środków transportu przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych w tym osób poruszających się za pomocą wózków inwalidzkich.
5. Promowanie postaw tolerancji wobec osób starszych i niepełnosprawnych (promocja lub organizacja imprez integracyjnych, w tym służących integracji międzypokoleniowej, wspieranie aktywności senioralnej).

6. Wsparcie osób niepełnoprawnych w prowadzeniu aktywności społeczno-zawodowej (dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego i innych środków pomocowych, poprawa jakości świadczonych usług, usprawnienie dostępu do informacji, utworzenie bazy danych o instytucjach pomocowych, realizowanych programów i projektów).
7. Pomoc w zdobyciu przez osobę niepełnosprawną prawa jazdy.
8. Wspieranie i promowanie działań na rzecz wczesnej rehabilitacji dzieci.
9. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami.
10. Promowanie i wspieranie tworzenia grup samopomocowych w środowisku lokalnym.
11. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych i osób starszych.
12. Wydawanie legitymacji oraz kart parkingowych umożliwiających skorzystanie z różnego rodzaju ulg i uprawnień.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie ilości osób niepełnosprawnych korzystających z różnych form pomocy.
- Wzrost stopnia zaspokojenia potrzeb w zakresie poradnictwa specjalistycznego.
- Zwiększenie możliwości wczesnej rehabilitacji dla dzieci 0 – 6 lat.
- Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się osób niepełnosprawnych w obszarze ich egzystencji życiowej.
- Podniesienie bezpieczeństwa i komfortu jazdy osób niepełnosprawnych.
- Likwidacja utrudnień występujących w mieszkaniu osoby niepełnosprawnej i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu.
- Likwidacja ograniczeń uniemożliwiających lub utrudniających swobodne porozumiewanie się osobom niepełnosprawnym.
- Likwidacja barier utrudniających lub uniemożliwiających usprawnienie się, a także sprawniejsze funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym.
- Osiągnięcie przez osobę niepełnosprawną możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania poprzez stworzenie możliwości rehabilitacji w warunkach domowych.
- Umożliwienie osobom niepełnosprawnym i starszym uczestnictwa w różnego rodzaju imprezach o charakterze sportowo - kulturalno - rekreacyjno - turystycznym poprzez wspieranie finansowe organizatorów.
- Zwiększenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych i seniorów w życiu społecznym i integracji ze środowiskiem.

CEL STRATEGICZNY NR 4

Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz kształcenia ustawicznego niepełnosprawnych osób dorosłych.

Cele operacyjne:

1. Wspieranie działań umożliwiających dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej edukację.
2. Rozszerzanie możliwości osób niepełnosprawnych w podnoszeniu umiejętności zawodowych poprzez ustawiczne kształcenie, przekwalifikowanie, szkolenie, doskonalenie zawodowe.

Zadania:

1. Zapewnienie rodzinom dziecka niepełnosprawnego wielopłaszczyznowego poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego i logopedycznego oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.
2. Udzielenie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
3. Orzekanie i kwalifikowanie do kształcenia specjalnego i indywidualnego oraz wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka opartego na potencjale dziecka niepełnosprawnego.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie będących mieszkańcami domów pomocy społecznej realizację potrzeb edukacyjnych.
5. Podejmowanie działań w celu tworzenia w miarę potrzeb klas i oddziałów integracyjnych na każdym szczeblu nauczania.
6. Tworzenie optymalnych warunków do rozwoju szkolnictwa specjalnego.
7. Wspieranie i motywowanie osób niepełnosprawnych do podnoszenia poziomu kształcenia i posiadanych kwalifikacji poprzez pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Oczekiwane rezultaty:

- Wczesne wykrywanie niepełnosprawności.
- Możliwość wczesnego wspomaganie dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.
- Wskazanie rodzicowi prawidłowej drogi edukacyjnej dziecka niepełnosprawnego dostosowanej do jego możliwości.
- Prawidłowy rozwój edukacyjny dzieci i młodzieży zamieszkujących domy pomocy społecznej.
- Zwiększenie i wyrównanie szans dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w realizacji obowiązku szkolnego razem z pełnosprawnymi rówieśnikami w placówkach edukacyjnych.
- Zwiększenie możliwości w zakresie zdobywania wykształcenia na różnego rodzaju uczelniach.

- Zwiększenie tolerancji i postawy akceptacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej wśród rówieśników.
- Wzrost motywacji osób niepełnosprawnych do podnoszenia poziomu wykształcenia i potrzeby ustawicznego kształcenia.
- Wzrost kwalifikacji osób niepełnosprawnych.

CEL STRATEGICZNY NR 5

Stworzenie sprawnie działającego systemu informacyjnego dostępnego również dla osób niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

1. Popularyzowanie istotnych informacji dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz seniorów mających na celu przedstawienie problemów tych grup społecznych oraz możliwych formach pomocy i wsparcia, a także zmiany wizerunku.

Zadania:

1. Bieżąca aktualizacja stron internetowych poprzez umieszczanie: informacji o sposobie załatwiania spraw, warunkach i formach uzyskania pomocy, terminach składania wniosków, zadaniach i imprezach realizowanych przez instytucje, fundacje i organizacje.
2. Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
3. Udostępnianie informacji w programach radiowych i telewizyjnych, w prasie, w BIP.
4. Udostępnianie broszur i ulotek zawierających istotne informacje dla osób niepełnosprawnych.
5. Organizowanie narad i spotkań z instytucjami działającymi w sferze pomocy społecznej mających na celu zintensyfikowanie wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz seniorów.
6. Organizowanie przez trzeci sektor spotkań informacyjnych dotyczących możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych i seniorów w życiu społecznym.
7. Koordynowanie i monitorowanie działań skierowanych do osób niepełnosprawnych oraz ochrona interesów osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Płockiego.

Oczekiwane rezultaty:

- Uzyskanie przez osoby niepełnosprawne i seniorów informacji o formach udzielanej pomocy przez różnego rodzaju instytucje, warunkach uzyskania tej pomocy oraz o drodze załatwiania spraw.
- Usprawnienie przepływu informacji i ściślejsza współpraca wszystkich podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych.
- Poprawa dostępności do informacji w zakresie uprawnień oraz możliwości uzyskania wsparcia.
- Rozszerzanie kręgu osób, instytucji i organizacji pozarządowych bezpośrednio korzystających z dostępnych form pomocy.

- Zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych i osób starszych.
- Pozytywne zmiany w świadomości społecznej odnośnie problematyki osób niepełnosprawnych i starszych, wzrost aktywności tych osób.

CEL STRATEGICZNY NR 6

Podjęmowanie działań zmierzających do wykorzystania środków z Unii Europejskiej.

Cele operacyjne:

1. Pozyskanie i wykorzystanie środków finansowych Unii Europejskiej na poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych oraz eliminację ich wykluczenia społecznego.
2. Budowanie warunków sprzyjających tworzeniu partnerstw z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych mających na celu pozyskiwanie środków na poprawę jakości ich życia.

Zadania:

1. Opracowywanie aplikacji i wniosków o pomoc ze środków Unii Europejskiej.
2. Udział w realizacji projektów unijnych.
3. Uczestnictwo domów pomocy społecznej jako partnerów w projektach realizowanych przez powiat plocki, urzędy gmin, organizacje pożytku publicznego.
4. Rozwijanie i budowanie warunków do współpracy między różnymi organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez tworzenie partnerstw.

Oczekiwane rezultaty:

- Zwiększenie zakresu udzielenia wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym oraz ich rodzinom.
- Zwiększenie możliwości pozyskania środków pozabudżetowych.
- Wzrost stopnia zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych w powiecie plockim.
- Zmniejszanie się zjawiska wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych i seniorów, przy jednoczesnej poprawie integracji tego środowiska z ogółem społeczeństwa.
- Wzrost kwalifikacji osób niepełnosprawnych.
- Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i wzrost potencjalnych możliwości zdobycia zatrudnienia.
- Wzrost kwalifikacji osób zapewniających profesjonalną opiekę osobom niepełnosprawnym i seniorom.
- Zapewnienie mieszkańcom domów pomocy społecznej godnych warunków życia i opieki.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program poddany będzie monitorowaniu, polegającemu na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowym i jakościowym informacji w aspekcie finansowym i rzeczowym. Monitorowanie ma na celu zapewnienie prawidłowości realizacji programu, bieżące wykrywanie nieprawidłowości oraz ich korygowanie.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu informacji dotyczących wykonanych zadań określonych w Programie od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku.

Monitoring powinien umożliwić odpowiedzi na pytania o skuteczność, efektywność i poziom realizacji programu.

Ewaluacja programu to ocena jakości realizacji programu (jego faktycznych efektów) w stosunku do założeń. Odnosi się to do efektów długoterminowych, zawartych w celach programu.

Prowadzenie ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować podczas opracowywania programu i które należy wziąć pod uwagę w trakcie jego trwania.

Zadanie monitorowania programu oraz jego ewaluacji realizowane będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku. PCPR będzie dokonywał oceny stopnia realizacji zadań i zakładanych celów Programu.

Program będzie nowelizowany lub uzupełniany na bieżące potrzeby realizatorów.

PODSUMOWANIE

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020-2025 jest kolejnym ważnym dokumentem strategicznym, wskazującym na działania mające na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Powiatu Płockiego.

Program powstał w oparciu o analizę potrzeb osób niepełnosprawnych z naszego regionu oraz Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Płockim. Oprócz krótkiej charakterystyki potrzeb tej kategorii społecznej przedstawia kierunki działań, mające na celu likwidację ograniczeń, z jakimi spotykają się na co dzień niepełnosprawni.

Program ma charakter otwarty. Przewiduje uwzględnianie różnorodnych potrzeb i możliwości ich zaspokajania, tak by elastycznie reagować na zmieniającą się rzeczywistość oraz zwiększać efektywność realizowanych zadań.